

Бойните редици на Българския Комунистически Младежки Съюз и Работническият Младежки Съюз бяха забележителна школа за революционна закалка и комунистическо възпитание на младежта, школа за мъжество, твърдост и безстрашие в борбата за идеите на марксизма-ленинизма. Десетки хиляди синове и дъщери на народа получиха в борбата на Комсомола и Ремса своето революционно кръщение за вярна служба на народа, за беззаветна преданост към делото на социализма и комунизма.

ТОДОР ЖИВКОВ

40 ГОДИНИ

РМС

СЕЛО НОВАЧЕНЕ, СОФИЙСКО

ОРГАНИЗАЦИЯТА НА РМС В НОВАЧЕНЕ

По инициатива на секретаря на районния комитет на БКП д-р Ангел Д. Гешков преди 40 години в Новачене се образува дружество на създателите през същата година Работнически младежки съюз — РМС. В организацията на РМС влизаха всички членове на Българския комунистически младежки съюз — комсомола, а също част от останалата прогресивна младеж, която не членуваше в нелегалния комсомол.

Създаването на РМС направи нов етап в историята на младежкото революционно движение в Новачене. Ръководен и възпитан от партията, РМС по задачите, като легално проявление на комсомола, да възбужда младежта с идеите на марксизма-ленинизма. В работата и борбите, водени от РМС в Новачене, израснаха кадри, из средата на които бе избран на околийска конференция ръководен орган на РМС в Ботевградска околия, с център Новачене.

РМС разгърна сериозна политико-възпитателна и културно-масова работа сред организирания и неорганизирана младеж; изнасяше на беседи, сказки и реферати по научни и политически въпроси, против религията и буржоазния морал; образуваше в възбуждателно дружество, есперантски и марксистко-ленински кръжоци, изнасяше на вечеринки, провеждаше на трудови акции за подпомагане на пострадалите от фашизма и др.

За късо време РМС създаде условия младежта да търже по правия път и да изостави лошите навици — пиянство и побошца, наследени от следвоенните години. Отошенията между момците и девойките бяха дружелюбни, братски. Изчезнаха надменността и по дигравките. Навсякъде, където се събраха 2-3 младежи времето им беше заето с хубави дела. Младежта от РМС служеше за пример. С тази си дейност само в разстояние на 1 година от малочислена, РМС се превърна в масова младежка организация, обхващала по-голямата част от младежта. Това най-ярко бе изразено при погребението на ремсиста Цветко Нешев, а също така и при участието на РМС при погребението на програмназначния директор Иван П. Гешков, подпомагал със своята дейност РМС и партията.

Всички ремсисти без изключение с венци и цвята изразиха своята почит и дълбока скръб за своя съратник и директора-учител. Забележително е за Новачене и неговите хора, че почти няма мъже родители, които да упрекат своите деца заради членуването им в РМС, въпреки арестите, побошката и затворите, които ги съпровождаха.

Ремсистите се държаха безупречно, а при арестуването им а полицията — достойно. Не е за отминаване държането на скромната и трудолюбива ремсистка Радка Докова, която през 1933 година беше арестувана и смазана от бой, но отказа да говори. На очната стаяка с другаря Железарски тя се държа героически, с което не допусна провал в РМС. Също така се държеше и комсомолката Цоца Д. Гешкова, арестувана за първи път на 15 годишна възраст, след което многократно е арестувана. Тя не само че не се уплаши и не говореше пред палачите, но ги убесвяваше и ругаеше.

Арестуваните и минали през полицейски участъци и затворите младежи не се плашеха, а се вършеха бодр и още по-дейно се включваха в борбата.

и не падна на колена до смъртта си. Младежите Пенчо Георгиев Радков и Филип Д. Кръстев, възпитани от Новаченския РМС, продължиха да работят и в казармата, където отбиваха военната си служба, и заедно с други ремсисти войници бяха арестувани и осъдени на 10 г. затвор. Те не склониха глави, а напротив — Филип и други поеха трудния, но славен път на партизанската борба, а чинто редове Филип геройски се сражава и намери своето безсмъртие.

Ремсистите вземаха дейно участие в публичната агитация, митингите и улничните демонстрации, а там където се палатеше алъзача в бой с полицията.

Не бяха редки случаите на масови героизми в защита на партийни членове при арестите, при охрана на партийни събрания, при оказване на червени знамена, писане на лозунги по стени те, разнасяне на позиви и хвърчачи листовци особено по време на изборната борба и др. Младежите Георги Ханджийски и Мито Узунов изразяват бялата и зелена та ивица на окъчението от фашистката власт национални знамена, като само червената ивица остават да се веят.

Ремсистите най-редовно пращаха дописки за живота на РМС и за полицейските произволи във вестниците „Младежка искра“, „Ехо“ и др.

РМС не закъсня да създаде и детски групи, чинто членове по-късно станаха ремсисти и партийни членове. Създадени бяха и женски групи. Народните учители-комунисти полагаха големи грижи за възпитанието на младежта, като си разпределяха задачите.

Марин П. Гешков водеше марксистическия кръжок на група комсомолци с названието „маузерни“. Кръжокът бе продължен от Ангел Гешков. Стоян Д. Узунов водеше кръжок по есперанто. Тодор Доков отговаряше за възбуждателното дружество, Нако Коцев за младежката работа, а Иван Ханджийски за театралната работа. РМС имаше най-редовен организационен живот. Не оставяше нито един ремсист да не бъде запознат с произхода и значението на историческите и революционни дати. РМС организираше беседи в дния на Ленин, Либкекхт, Люксембург, за 1 май — деня на труда и пр. Наред с големите успехи, които завоюва РМС допусна и редица слабости.

Вместо да потърси допирни точки с братската организация на ЗМС и да поведе единна борба, РМС тръгна по пътя на нейното разделение. Ние успяхме да откъснем от ЗМС няколко младежи които излязоха с декларация, че минават в РМС.

В процеса на борбата се закаляха много дейци на младежкото движение, които по-късно станаха един от най-преданите членове на Партията и нейни функционери.

На 19 май 1934 год. военно-фашисткия преврат засегна силно младежкия съюз. РМС трябваше да мине в нелегалност. До 1938 г. РМС и КМС съществуваха като нелегални организации по от делно, но по указание на партията се обединиха в единна младежка организация РМС. През същото време бе създадена младежка кооперативна група, в която влязоха всички ремсисти и земсисти, така че тя стана в общи линии единна младежка организация.

Младежите, калени в борбата, продължаваха и при новосъздадената обстановка да работят с пълна сила, като се включваха във всички акции, предприети от Партията. Особено бе силна борбата срещу войната и за образу-

ването на единен младежки фронт.

В навечерието на Втората световна война РМС беше подготвен за назряващите събития. Възпитаниите на РМС Георги Ханджийски, Цоца Томова и Симона Д. Гешкова денонощно събираха подписи по тъй наречената „Соболева акция“, за което бяха арестувани и тормозени в полицията.

През 1941 год. при вероломно нападение на Германия над СССР, чрез младежката кооперативна група РМС разнасяваше по тълци и седянки това варварство и подканваше народа да укрива храни и фураж, за да не бъдат изнасяни в Германия.

Всички ремсисти и възпитаници на РМС подпомагаха активно борбата на партизаните от отряда „Чавдар“.

Ремсистите по места проявиха мъжество и героизъм през дългата и жестока борба. По примера на ОФ, с обединените усилия на всички демократични младежи се образува младежки ОФ в селото, който имаше за задача да подпомага ОФ в подготовката и провеждането на 9-то септемврийско въоръжено въстание, в което РМС участвуваше с всичките си налични сили.

Ремсистите в село участваха и в изпълнението на въоръжените сили и Народната милиция.

Победата на 9-ти септември даде възможност на РМС да излезе от нелегалност и с пълни сили да даде своята дан за въстанието ване и прогреса на Родината. Ремсистите, останали в тила, първи организираха младежки бригади и поставиха основите на бригадирското движение в околийския мащаб, а по-късно и в национален.

В новата обстановка изграждаше на единна младежка организация стана историческа необходимост, за което РМС в селото им разгърна всички сили и постигна успех като създаде СНМ.

РМС влезе в СНМ с опитните си и калени в битката срещу фашизма кадри, с научната си илюзия логическа работа, с богатите си революционни традиции, създадени от дългогодишната си работа под ръководството на Партията. Новаченските комсомолци неотклонно следваха пътя и примера на своите родители, дали всичко за делото на Партията, за делото на комунизма.

МАРИН ХАНДЖИЙСКИ

...Подир час влязохме в спретнатата къщичка в края на село Новачене. Близко до нея се намираща малка воденица, от която нашият ятак бе получил и прякора си

ТОДОР ВОДЕНИЧАРЯ

Бай Тодор гонеше четридесетте години и половината от тях бе посветил на нашето дело.

Посрещнаха ни набит черно-вежд мъж и привелна жена, която не бе раздигала масата, защото чакаше гости. Поханахме си солидно. Бяхме изморени и измокрени, не ни се приказваше много и чакахме времето, когато нашите домакини ще ни поведат към ПЛЕВНИКА. Когато бай Тодор стана, изправихме се и ние. А той отвори вратата на отсрещната стая.

— Тук ще спите.

Спогледнахме се със Стефчо.

— Не бойте се. Сега никой няма да дойде. Събличайте се и лягайте.

Последнахме чистото легло, спогледнахме се отново, сетихме се за всичките, които бяха плъзнали по нас и в един глас отговорихме.

— А-а-а, не можел

— Дай по една черга да се запомним, ще спим на земята — добави Стефчо.

— Ка щяло — намеси се кака Яна. — Не ви ли стига земята в балкана, та и тук на земята да спите.

— На леглото! — отсече бай Тодор.

— Ама гад има по нас.

— Нищо, жената ще изчисти.

Така настояваше хората, че не можехме да откажем. А и бяхме жажднали за истинско легло, за топла завивка...

Само с едно не се съгласихме с нашата грижовна домакиня: да се съблечем. Жената искаше да ни поопонии и изпари.

— Ти булка, не се бъркай! — строго каза бай Тодор. — Прави са момчетата. Я си представи, че нахлуе полиция. Няма по бели гащи да се сражават хората, я?

Каза го съвсем просто, като не бе си. И жена му го прие също така просто и естествено.

То се разбираше — дойде ли полиция, ние със Стефчо ще се бежим. Но нима, и на двамата не минаваше през ум, че в тази битка могат да загинат и те, и двете им деца, че ще подпалят къщата им, че се разплеще домът им, събират двадесет години...

Десетки пъти сме били у бай Тодор — полицията не ни забелязала. Тридесет дни прекара нашият чудесен ятак в полицейския ад през май 1944 г. и издържа — и каза нищо дума и се завърна у дома си.

ДЕКЕМВРИ.

Снегът здраво се бе настанил по планинските върхове и от време на време белосваше селата.

Да останем да зимуваме в планината бе и трудно, и безсмислено. Затова се отправихме с Митрето във втората явка в с. Нова чене — един стар другар, участвувал в Септемврийското въстание. Почукахме на вратата му, излезе и кръвата от лицето му изчезна.

— Не можете да останете при мене. Под наблюдение съм.

Спогледнахме се с Митрето. Ами сега?

— Ще ви заведа в кошарата. Там си накладете огън, пък ве-

мръсотия не можеше и да се седне. Как прекарахме до вечерта, не е за разправяне. По едно време по пътеката се задале един

ЧЕТИРИДЕСЕТГОДИШЕН МЪЖ

с овчи калпак. Като доближи кошарата, спря, свали калпака и изтри чело с ръка. Огледа се и тихичко подвикна:

— Момчета, аз съм. Бай ви Антон.

Ние знаехме, че третият ни

се отправихме за „Зла поляна“. Там се събра целият отряд.

На „Зла поляна“ починахме малко, пийнахме от студената вода — нашият партизански чай — и отново поехме към лагерта на „Бойчо Огнянов“, който се намираще в западните склонове на Мургаш, на около километър и половина от върха.

Тук ни посрещнаха нашите другари Калоян и един висок, слаб човек.

ПРЕДСТАВИТЕЛ НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА ПАРТИЯТА

Когато се здравнахме, каза си името:

— Янко.

Беше девети октомври 1943 г.

... Това е краят на възможностите на немците за настъпване на дейност на Източния фронт.

Говореше ТОДОР ЖИВКОВ — ЯНКО — представител на Окръжния комитет на партията. На съдали на купчини вършини, с изпрегнато внимание го слушаха партизаните от чета „Бойчо Огнянов“, цялото ръководство на отряда.

— Курската битка е последната възможност на неприятеля за крупни нападателни действия на Източния фронт. От тук нататък хитлеристите непрекъснато ще отстъпят, докато бъдат довършени в своето леговище в Берлин.

Два пътя има за България в тези тежки напрегнати дни. За тях говори и великият вожд на българския народ Георги Димитров — или да продължи да върши в Германия, или да скъса с нея и започне своя самостоятелна политика.

Гласът на Янко стана призивен.

— Задачата, поставена от Г. Димитров може да бъде изпълнена само ако народът разполага със своя въоръжен юмрук, който да инспектира и внушава доверие. Такъв юмрук на партията и народа трябва да бъде и отрядът „Чавдар“.

В онези години Янко бе толкова слаб, че изглеждаше леко преграбен. Той никога не четеше докладите си. Беше паметлив и можеше да цитира наизуст цели страници от партийните документи. Той намираще неочаквани сражения, казваше остра думичка, където трябва, съвсеме се заедно със слушателите си на сполучливата шега.

— За българския народ има само един възможен път — пътят на борбата.

Но сроковете за спасяване на родината са много кратки. Всяка изгубен ден излага на смъртна опасност страната ни. За да не изостава от събитията, партията възприема твърд курс за организиране на конкретни действия, за разширяване и засилване на борбата във всички нейни форми и във всички прояви на обществения живот с цел незабавно смъкване на сегашното правителство и установяване на народнодемократично правителство на Отечествения фронт. Върху партията ляга голяма историческа отговорност за бъдещето на българския народ.

(Д. Джуров — „Мургаш“ — спомени)

ИЗ БЛИЗКОТО МИНАЛО НА НОВАЧЕНЕ

черта ще видим какво ще правим.

Бяхме целите мокри и измръзнали. Митрето пристъпи крачка напред и в гласа му зазвяхах металически нотки.

— Дръпни се!

Такава сила имаше в тихите му думи, че ятакът машинално отстъпи назад и освободи вратата. Влязохме в кухнята. Печката бумеше зачервена, а върху желязната плоча къкреше гърне.

Съблякохме мокрите си дрехи, изсушихме ги и се преобухме със сухи чорапи. После хапнахме и чак тогава тръгнахме след ятакан, който стоеше сякаш на тръни.

На километър място от селото той ни показа една кошара.

— Там илете! И чакайте.

Обърна се и изчезна, преди да можем една дума да му кажем.

— Хлаб забравихме да вземем — промърмор Митрето.

— Нищо! — успокоих го аз.

— Нали сме на топло.

Отидохме в кошарата, побутнахме вратата на стаячката — заключена. Огледахме се. Единствено по по-заветно място бе синярият кът. Скоро бе валил сняг и ние щем не щем се свряхме вътре.

Постройката бе ниска, човек не можеше да стои изправен. От

РЕМСИСТИ, ЗАГИНАЛИ В БОРБАТА СРЕЩУ ФАШИЗМА

МЕТОДИ АНТОНОВ

РАДКА ДОКОВА

ФИЛИП КРЪСТЕВ

Партийните организации и дружеството на ДКМС в с. Новачене, Софийски окръг, организират тържествено чествуване

40 ГОДИНИ ОТ ОБРАЗУВАНЕТО НА РМС В СЕЛОТО

Тържеството ще се проведе на 21. XII. 1968 год. в салона на училището.